

Työsuojelun säädösvalmistelun seuranta 2/2025

Sosiaali- ja
terveysministeriö

Työ- ja tasa-arvo-osasto 7.10.2025

Sisältö

Säädöshankkeet.....	5
1. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen haitallisiksi tunnetuista pitoisuuksista (654/2020) muuttaminen	5
2. EU:n tietosuoja-asetuksen vaikutus työsuojelusäädöksiin	6
3. Rakennustyön turvallisuutta koskevien säännösten uudistaminen	8
4. Työkuormituksen hallintaa koskevien säännösten ja ohjeistuksen tarkistaminen	9
5. Syöpävaarallisia ja lisääntymiselle vaarallisia tekijöitä koskevan asetuksen (113/2024) päivittäminen	10
6. Kemiallisista tekijöistä työssä annetun asetuksen (715/2001) päivittäminen	11
7. Asbestipurkutyötä koskevista vaatimuksista annetun lain (684/2015) ja asbestityön turvallisuudesta annetun valtioneuvoston asetuksen (798/2015) muuttaminen	12
8. Laivaväen asuinympäristöstä aluksella annetun valtioneuvoston asetuksen (825/2012) uudistaminen	14
9. Lääkärin ilmoitus ammattitaudista tai työstä johtuvasta muusta työperäisestä sairaudesta	15
10. EU:n koneasetuksesta (EU) 2023/1230 johtuvat kansalliset täytäntöönpanotoimet	16

Johdanto

Lainsäädäntö on yksi tehokkaimmista keinoista vaikuttaa työpaikkojen ja siellä tehtävän työn turvallisuuteen ja terveellisyys. Sosiaali- ja terveysministeriön työ- ja tasa-arvo-osaston työsuojeluun liittyvä säädösvalmistelu sisältää kansallisen lainsäädännön valmistelun lisäksi EU-tasaisen lainsäädännön valmistelun.

Työsuojelua koskeva lainsäädäntö muodostaa oman oikeudenalansa, joskin sillä on vahva liittymä ja sama käsitteellinen ympäristö yleisen työoikeuden kanssa. Työsuojelua koskevien säännösten ydinalue muodostuu työntekijöiden fyysisen ja henkisen terveyden suojelua koskevista säännöksistä. Keskeisin niistä on työturvallisuuslaki (738/2002).

Työsuojelua koskevaan lainsäädäntöön kuuluu työympäristön fyysistä ja henkistä turvallisuutta koskevien säännösten ohella työaika ja tietyssä laajuudessa muita työsuhteen ehtoja sekä työelämän yhdenvertaisuutta koskevat säännökset. Työsuhdetta koskevan lainsäädännön valmistelu kuuluu työ- ja elinkeinoministeriön toimialaan, mutta sen valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriön alaiselle työsuojeluviranomaiselle (aluehallintovirastojen työsuojelun vastualueet).

Olennaisena osana työsuojelulainsäädäntöä ovat myös koneiden, laitteiden ja kemikaalien sekä muiden työssä käytettävien tuotteiden turvallisuuteen liittyvät säännökset.

Työsuojelua koskevan säädösvalmistelun tavoitteena on huolehtia siitä, että lainsäädäntö on vaikuttavaa, ajantasaista, tarkoituksenmukaista ja selkeätä. Lainsäädännön tulee olla työnantajien ja työntekijöiden sekä valvontaviranomaisen kannalta helposti sovellettavissa olevaa ja ymmärrettävää. Säädökset tukevat ministeriön ja työ- ja tasa-arvo-osaston strategisia tavoitteita. Säännökset eivät saa aiheuttaa tarpeetonta hallinnollista taakkaa yrityksille.

Säädösvalmistelun osana huolehditaan siitä, että EU:n työsuojelua koskevia aloitteita ja säädösvalmistelua seurataan valmistelun mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. EU-lainsäädännön valmisteluun pyritään vaikuttamaan kansallisten tavoitteiden mukaisesti.

Työsuojelua koskevien säädösten valmistelu perustuu toimintaympäristön ja voimassa olevan säädöskokonaisuuden sekä yksittäisen säännösten tarkoituksenmukaisuuden ja tehokkuuden systemaattiseen seurantaan ja analyysiin. Työsuojelulainsäädäntöä

valmistellaan kolmikantaisessa työturvallisuussäännöksiä valmisteleivassa neuvottelukunnassa (TTN) yhteistyössä työmarkkinajärjestöjen kanssa. Lainsäädäntösuunnitelmat ja -aloitteet käsitellään neuvottelukunnassa varhaisessa vaiheessa, ja valmistelu toteutetaan pääsääntöisesti neuvottelukunnan asettamissa kolmikantaisissa jaostoissa. Joissakin tapauksissa valmistelu voidaan toteuttaa virkatyönä.

Tässä noin kaksi kertaa vuodessa päivitettävässä ajankohtaistiedotteessa kuvataan sosiaali- ja terveysministeriön työ- ja tasa-arvo-osaston vastuulla olevat työsuojeluun liittyvät säädösvalmisteluhankkeet, niiden vastuuhenkilöt sekä valmisteluvaihe. Tiedotteeseen ei ole sisällytetty ministeriön 1.9.2017 voimaan tulleen organisaatiouudistuksen myötä osastolle siirtyneitä asioita (kuten tasa-arvo, lomitut ja työterveyshuolto).

Euroopan unionissa vireillä olevat työsuojeluun liittyvät lainsäädäntöasiat sekä kuvaudet työsuojelualue EU:n toimijoista esitetään erillisessä Työsuojelun EU-tiedotteessa. Sitä päivitetään tämän kansalliseen säädösvalmisteluun liittyvän tiedotteen tapaan noin kaksi kertaa vuodessa.

Säädöshankkeet

1. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen haitallisiksi tunnetuista pitoisuuksista (654/2020) muuttaminen

Työturvallisuussäännöksiä valmistelevan neuvottelukunnan HTP-jaosto on valmisteellut uuden sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen haitallisiksi tunnetuista pitoisuuksista. Asetuksessa kerrotaan ilman epäpuhtauksien haitallisiksi tunnetut pitoisuudet eli HTP-arvot ja vastaavat biologisten altistumisindikaattorien ohjeraja-arvot. Raja-arvot tulee huomioida työpaikan ilman puhtautta, työntekijöiden altistumista ja mittaustulosten merkitystä arvioitaessa. Asetus uusitaan muutaman vuoden välein, jotta se vastaisi ajantasaista tieteellistä näyttöä aineiden haitallisuudesta. HTP-arvoja koskeva säädösvalmistelu on jatkuva prosessi: vanhoja raja-arvoja päivitetään ja uusille aineille asetetaan raja-arvoja sitä mukaa, kun uutta tietoa aineiden terveysvaikutuksista ilmenee.

Edelliseen asetukseen verrattuna HTP-arvo on annettu neljälle uudelle aineelle ja yhdeksän aineen HTP-arvoa on muutettu. Lisäksi viidelle aineelle tai aineryhmälle on annettu biologisten näytteiden ohjeraja-arvot. Joidenkin aineiden HTP-arvot on poistettu, koska aineille on asetettu vastaavat sitovat raja-arvot 5.4.2024 voimaan tullessa valtioneuvoston asetuksessa syöpäsairauden vaaraa aiheuttavista, perimää vaurioittavista ja lisääntymiselle vaarallisista tekijöistä työssä.

Uusi asetus (55/2025) tuli voimaan 1.3.2025. Samaan aikaan ilmestyi myös STM:n julkaisu HTP-arvot 2025.

Lisätietoja: Sirkku Saarikoski ja Tanja Ylitöyrä
Sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi
Puhelin: 02951 63565 (Saarikoski) ja 02951 63402 (Ylitöyrä)

2. EU:n tietosuoja-asetuksen vaikutus työsuojelusäädöksiin

Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat keväällä 2016 asetuksen luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelystä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta (EU 2016/679; tietosuoja-asetus). Tietosuoja-asetus on kaikilta osiltaan velvoittava ja sitä on sovellettu 25.5.2018 lukien sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Sosiaali- ja terveysministeriössä tietosuoja-asetuksen edellyttämiä muutoksia on ollut tarkoitus toteuttaa lainsäädännössä sitä mukaa, kun säädöksiä muutoinkin muutetaan.

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työsuojelun yhteistoimintahenkilöiden rekisteröinnistä sekä työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetun lain 47 §:n ja panostajalain muuttamisesta (HE 200/2024) on annettu eduskunnalle joulukuussa 2024 ja se on käsitelty eduskunnassa kevätkaudella 2025.

Esityksessä ehdotettiin säädettäväksi laki työsuojelun yhteistoimintahenkilöiden rekisteröinnistä sekä muutettaviksi työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annettua lakia (44/2006) ja panostajalakia (423/2016). Työsuojeluhenkilörekisteristä annettu laki (1039/2001) esitettiin kumottavaksi.

Linkki eduskunnan sivuille: [Asian käsittelytiedot HE 200/2024 vp. Eduskunnan vastaus EV 30/2025 vp.](#)

Työsuojelun yhteistoimintahenkilöiden rekisteröinnistä annetun lain keskeisimpänä sisältönä on työnantajan velvollisuus ilmoittaa työpaikan työsuojelun yhteistoimintahenkilöitä koskevia tietoja Työturvallisuuskeskuksen rekisteriin ja ilmoitettujen tietojen luovuttaminen työsuojelua edistäviin tarkoituksiin. Ilmoitusvelvollisuus ei koske muun muassa pienten työpaikkojen työnantajia, mutta heilläkin on mahdollisuus tehdä ilmoitus.

Panostajalain soveltamisalan rajauksia muutettiin muun muassa siten, että lain soveltamisalasta poistettiin Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen virkatehtävät ja muutoksenhakusäännöstä muutettiin uudistuneen yleislainsäädännön vuoksi.

Laki panostajalain muuttamisesta (217/2025) tuli voimaan 1.9.2025. Laki työsuojelun yhteistoimintahenkilöiden rekisteröinnistä (215/2025) tulee voimaan 2.4.2026, kuten myös siihen liittyvä laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetun lain 47 §:n muuttamisesta (216/2025).

Lisätietoja: Anne Vänskä
Sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi
Puhelin: 02951 63507

3. Rakennustyön turvallisuutta koskevien säännösten uudistaminen

Sosiaali- ja terveysministeriö on selvittänyt rakennustyön turvallisuutta koskevan sääntelyn ajantasaisuutta ja toimivuutta. Tarkastelun kohteena ovat erityisesti rakennustyön turvallisuudesta annettu valtioneuvoston asetus (205/2009) sekä työturvallisuuslain (738/2002) rakennustyötä koskevat säännökset. Aiheesta pyydettiin aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueiden näkemykset sekä kuultiin työmarkkinajärjestöjä ja muita sidosryhmiä.

Työturvallisuussäännöksiä valmisteleva neuvottelukunta (TTN) on asettanut jaoston, jonka tehtävänä on käydä läpi muutosehdotukset sekä valmistella esitys säännösten lisäämis- tai muuttamistarpeista.

Jaosto on valmistellut luonnoksen uudeksi rakennustyön turvallisuutta koskevaksi asetukseksi sekä turvallisuuskoordinaattoriin ja suunnittelijan velvollisuuksiin liittyvät ehdotukset työturvallisuuslain muuttamiseksi. Asetusluonnos vastaa rakenteeltaan nykyistä asetusta, mutta erityisesti päällekkäistä sääntelyä on pyritty vähentämään. Rakennustyömaiden henkilöstötiloista annetun työministeriön päätöksen sisältö on tarkoitus siirtää uuteen asetukseen. Asetuksen valmistelu lausuntokierrosta varten jatkuu virkатыönä. Asetusta koskeva lausuntokierros käynnistyy syksyllä 2025. Asetus on tarkoitus hyväksyä vuoden 2026 alkupuolella.

Lisätietoa jaostosta, sen kokoonpanosta ja toiminnasta löytyy osoitteesta <https://www.tyosuojelu.fi/tietoa-meista/toiminta/rakennusjaosto>.

Lisätietoja: Jarno Virtanen ja Antti Janas
Sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi
Puhelin: 02951 63495 (Virtanen) ja 02951 63501 (Janas)

4. Työkuormituksen hallintaa koskevien säännösten ja ohjeistuksen tarkistaminen

Työmarkkinakeskusjärjestöt esittivät sosiaali- ja terveysministeriölle keväällä 2021, että työturvallisuussäännöksiä valmistelevan neuvottelukunnan (TTN) yhteyteen perustetaan työn kuormituksen hallintaan keskittyvä kolmikantainen määräaikainen jaosto, jonka tehtävänä on aiheeseen liittyvän työsuojelusäännösten ja ohjeistuksen tarkastelu ja sen pohjalta kehittämistarpeiden arviointi.

TTN asetti työkuormituksen hallinta -jaoston toimikaudeksi 15.10.2021-31.12.2022. Jaoston tehtäväksi annettiin selvittää ja koota työn kuormituksen hallintaan ja työhyvinvoinnin tukemiseen liittyvien työsuojelua koskevien säännösten, ohjeiden sekä opaiden muodostama kokonaisuus ja arvioida niiden päivitys- ja kehittämistarve. Työkuormituksen hallinnan osalta jaoston tehtävä oli keskittyä psykososiaaliseen kuormitukseen.

Jaoston toimeksiantoa täydennettiin maaliskuussa 2022 siten, että jaoston tuli ottaa työssään huomioon pääministeri Marinin hallituksen 11.2.2022 päättämiin työllisyystoimiin sisältyvä kirjaus koskien psykososiaalisen kuormituksen sääntelyn täsmentämistä. Toimeksianton toteuttamiseksi jaoston toimikautta pidennettiin 31.12.2023 saakka. Myöhemmin jaoston toimikautta pidennettiin 30.6.2024 asti.

Jaoston tehtävät ovat osaltaan liittyneet pääministeri Orpon hallituksen hallitusohjelman kirjaukseen, jonka mukaan työntekijöiden psykososiaalisen kuormituksen hallintaa tehostetaan selkiyttämällä ja kokoamalla yhteen asiaa koskevia säännöksiä sekä syventämällä työpaikan ja työterveyshuollon yhteistyötä.

Jaoston valmistelutyö on päättynyt. Jaostossa laadittiin luonnos hallituksen esitykseksi työturvallisuuslain muuttamisesta sekä ehdotus valtioneuvoston asetukseksi työn psykososiaalisista haitta- ja vaaratekijöistä. Jaoston ehdotukset käsiteltiin työturvallisuussäännöksiä valmistelevassa neuvottelukunnassa (TTN) marraskuussa 2024. Neuvottelukunta oli erimielinen sääntelytarpeesta ja ehdotusten sisällöstä. Poliittista päätöstä valmistelun jatkamisesta ei ole tehty.

Lisätietoja: Jenny Rintala ja Antti Janas

Sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi

Puhelin: 02951 63421 (Rintala) ja 20351 63501 (Janas)

5. Syöpävaarallisia ja lisääntymiselle vaarallisia tekijöitä koskevan asetuksen (113/2024) päivittäminen

Huhtikuussa 2024 julkaistiin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/869, jolla päivitettiin direktiiviä 2004/37/EY (ns. syöpädirektiivi) ja direktiiviä 98/24/EY (ns. kemikaalidirektiivi) lyijyn ja sen epäorgaanisten yhdisteiden sekä diisosyanaattien raja-arvojen osalta. Kansallisen täytäntöönpanon määräaika on 9.4.2026.

Lyijyn raja-arvojen osalta direktiivi pannaan kansallisesti täytäntöön päivittämällä raja-arvoja koskevat muutokset valtioneuvoston asetukseen syöpäsairauden vaaraa aiheuttavista, perimää vaurioittavista ja lisääntymiselle vaarallisista tekijöistä työssä (113/2024). Asetusmuutoksen on tarkoitus tulla voimaan 9.4.2026 mennessä.

Asetusmuutoksen valmistelu tapahtuu työturvallisuussäännöksiä valmistelevan neuvottelukunnan HTP-jaostossa.

Lisätietoja: Sirkku Saarikoski
Sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi
Puhelin: 02951 63565

6. Kemiallisista tekijöistä työssä annetun asetuksen (715/2001) päivittäminen

Huhtikuussa 2024 julkaistiin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/869, jolla päivitettiin direktiiviä 2004/37/EY (ns. syöpädirektiivi) ja direktiiviä 98/24/EY (ns. kemikaalidirektiivi) lyijyn ja sen epäorgaanisten yhdisteiden sekä di-isosyanaattien raja-arvojen osalta. Kansallisen täytäntöönpanon määräaika on 9.4.2026.

Di-isosyanaatin sitovien raja-arvojen osalta direktiivi pannaan kansallisesti täytäntöön lisäämällä kyseiset raja-arvot kemiallisista tekijöistä annettuun valtioneuvoston asetukseen (715/2001). Samalla arvioidaan muita asetuksen päivitystarpeita. Asetusmuutokset valmistellaan työturvallisuussäännöksiä valmistelewan neuvottelukunnan HTP-jaostossa.

Asetusluonnosta koskeva lausuntokierros päättyi 26.5.2025. Asetusluonnosta on käsitelty ensimmäisen kerran työturvallisuussäännöksiä valmisteleavassa neuvottelukunnassa syyskuussa, ja tarkoituksena on käsitellä asiaa vielä uudestaan syksyn aikana. Asetus on tarkoitus antaa vuoden 2025 loppupuolella.

Lisätietoja: Sirkku Saarikoski
Sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi
Puhelin: 02951 63565

7. Asbestipurkutyötä koskevista vaatimuksista annetun lain (684/2015) ja asbestityön turvallisuudesta annetun valtioneuvoston asetuksen (798/2015) muuttaminen

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2023/2668 työntekijöiden suojelemisesta vaaroilta, jotka liittyvät asbestialtistukseen työssä annetun direktiivin 2009/148/EY muuttamisesta on pantava kansallisesti täytäntöön 21.12.2025 mennessä. Muutosdirektiivi tiukentaa nykyistä sitovaa asbestin raja-arvoa. Lisäksi direktiivi sisältää määräyksiä koskien muun muassa modernimpiin asbestipitoisuuden mittaamenetelmiin siirtymistä, työntekijöiden koulutusvaatimuksia ja ennakkoilmoitusmenetelyä.

Direktiivin kansallinen täytäntöönpano edellyttää yksittäisiä tarkennuksia lakiin eräistä asbestipurkutyötä koskevista vaatimuksista (684/2015) sekä laaja-alaisempia muutoksia valtioneuvoston asetukseen asbestityön turvallisuudesta (798/2015). Lisäksi on muutettava lakia työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta (44/2006), jossa säädetään asbestipurkutyötä koskevasta ennakkoilmoituksesta.

Samassa yhteydessä on tarkoitus nostaa eräitä työsuojelun tehtäviä koskevat ammattipätevyysvaatimukset työturvallisuuslakiin sekä tehdä siihen muita tarvittavia säädöshuollollisia muutoksia.

Muutokset kansalliseen lainsäädäntöön on valmisteltu virkatyönä sosiaali- ja terveysministeriössä. Valmistelussa on kuultu asiantuntijoita työnantaja- ja työntekijäliitoista sekä viranomaisista, joiden toimintaan muuttuvat asbestimääräykset erityisesti vaikuttavat. Kansallisten säännösmuutosten valmistelu käynnistyi kesäkuussa 2024. Ehdotukset on käsitelty työturvallisuussäännöksiä valmisteleavassa neuvottelukunnassa.

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi eräistä asbestipurkutyötä koskevista vaatimuksista annetun lain 2 ja 11 §:n, työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetun lain 48 §:n sekä työturvallisuuslain muuttamisesta (HE 68/2025) annettiin kesäkuussa 2025 ja sen käsittely eduskunnassa on vielä kesken. Valtioneuvoston asetus asbestityön turvallisuudesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta (886/2025) annettiin syyskuussa 2025. Valtioneuvoston asetus tulee pääosin voimaan 21.12.2025, mutta pätevyysvaatimusta koskevaa säännöstä sovelletaan 1.1.2026 lukien. Asetus sisältää myös siirtymäsäännöksiä.

Lisätietoja: Jarno Virtanen ja Sirkku Saarikoski

Sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi

Puhelin: 02951 63495 (Virtanen) ja 02951 63565 (Saarikoski)

8. Laivaväen asuinympäristöstä aluksella annetun valtioneuvoston asetuksen (825/2012) uudistaminen

Laivaväen asuinympäristöstä aluksella annetussa valtioneuvoston asetuksessa (825/2012) oli siirtymäsäännös, joka koski ulkomailta käytettynä hankittuja aluksia. Siirtymäaika päättyi 20.8.2023. Siirtymäsäännös sisälsi lievempiä vaatimuksia ja poikkeuksia verrattuna varsinaisen asetuksen säännöksiin. Asetuksen säännökset perustuivat kansainvälisiin säännöksiin, erityisesti ILO:n merityöyleissopimukseen (MLC 2006), sekä vanhoihin kansallisiin laivaväen asuintiloja koskeviin säännöksiin.

Siirtymäajan päätyttyä ilmeni haasteita ulkomailta hankittavien alusten (etenkin lastialusten) osalta. Haasteet johtuivat siitä, että Suomen kansalliset vaatimukset - erityisesti asuinympäristön mittoja koskevat – poikkesivat kansainvälisistä vaatimuksista ja olivat osin tiukempia. Tämän vuoksi katsottiin tarpeelliseksi ryhtyä valmistelemaan uutta asetusta. Valmistelun yhteydessä tuli esiin tarve selkeyttää sääntelyä paitsi suhteessa MLC:hen, myös SOLAS-yleissopimukseen (ihmishengen turvallisuudesta meillä vuonna 1974 tehty kansainvälinen yleissopimus) ja siihen perustuvaan sääntelyyn.

Uutta valtioneuvoston asetusta valmisteltiin yhteistyössä merenkulkualan liittojen ja järjestöjen kanssa. Ehdotusta käsiteltiin lisäksi merimiesasiain neuvottelukunnassa (MAN) 23.10.2024 sekä kirjallisessa menettelyssä ajalla 31.1.2025 – 7.2.2025.

Valtioneuvoston asetus laivaväen asuinympäristöstä aluksella (103/2025) annettiin 20.3.2025 ja se tuli voimaan 1.4.2025. Samalla muutettiin asuinympäristöstä ja ruoka-huollosta kalastusaluksella annettua valtioneuvoston asetusta (1257/2019) muutos-asetuksella 104/2025, joka tuli voimaan 1.4.2025.

Uudistetulla laivaväen asuinympäristöä koskevalla valtioneuvoston asetuksella täsmennetään ja selkeytetään kansallisten säännösten suhdetta kansainvälisiin säännöksiin sekä yksinkertaistetaan osin nykyistä sääntelyä. Kalastusalusten asuinympäristöä koskevan asetuksen muutoksilla tavoitellaan säännösten yhdenmukaistamista yleisemmän laivaväen asuinympäristöä koskevan sääntelyn kanssa.

Lisätietoja: Noora Pajukoski ja Hanna-Mari Pekuri
Sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi
Puhelin: 02951 63710 (Pajukoski) ja 02951 63459 (Pekuri)

9. Lääkärin ilmoitus ammattitaudista tai työstä johtuvasta muusta työperäisestä sairaudesta

Työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetun lain (ns. työsuojelun valvontalaki) 46 a §:ssä säädetään lääkärin ilmoitusvelvollisuudesta, joka koskee ammattitautia tai työstä johtuvaa muuta työperäistä sairautta. Säännöksen mukaan lääkärin on tehtävä ilmoitus työsuojeluviranomaiselle, kun hän perustellusti epäilee ammattitautia tai muuta työperäistä sairautta. Työsuojeluviranomaisen on puolestaan toimitettava saamansa ilmoituksen tiedot Työterveyslaitokselle työperäisten sairauksien rekisteriä varten.

Terveystietojärjestelmien kehittyminen ovat sittemmin kehittyneet siten, että lääkärin tekemä ilmoitus olisi mahdollista toimittaa sähköisesti samanaikaisesti sekä työsuojeluviranomaiselle että Työterveyslaitokselle. Jotta säännökset vastaisivat terveydenhuollon tietojärjestelmien kehitystä, on käynnistetty säädöshanke, jossa tarkastellaan työsuojelun valvontalain 46 a §:n sekä työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetun lain 2 a §:n muuttamista.

Hankkeen tavoitteena on, edellä mainitun tietojärjestelmien kehityksen huomioon ottamisen lisäksi, lisätä ilmoitusten määrää sekä arvioida säännösten mahdollista muuta päivitystarvetta. Valmistelu on alkanut virkatyönä sosiaali- ja terveysministeriössä, ja asiaa on käsitelty alustavasti työturvallisuussäännöksiä valmistelevalle neuvottelukunnassa keuhkokuumeen 2025. Tavoitteena on saada ehdotukset lausuntokierrokselle vuoden 2025 aikana. Lakimuutosten on suunniteltu tulevan voimaan syksyllä 2026.

Lisätietoja: Anne Vänskä ja Teija Inkilä

Sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi

Puhelin: 02951 63507 (Vänskä) ja 02951 63484 (Inkilä)

10. EU:n koneasetuksesta (EU) 2023/1230 johtuvat kansalliset täytäntöönpanotoimet

Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat vuonna 2023 asetuksen koneista (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2023/1230 koneista ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2006/42/EY ja neuvoston direktiivin 73/361/ETY kumoamisesta, jäljempänä koneasetus), johon on myöhemmin tehty muutoksia ja lisäyksiä. Koneasetusta aletaan soveltaa jäsenmaissa pääsääntöisesti 20.1.2027 alkaen. Koneasetus korvaa samalla kumoutuvan konedirektiivin (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/42/EY koneista ja direktiivin 95/16/EY muuttamisesta).

Koneasetus ottaa aiempaa paremmin huomioon digitalisaation ja uusien teknologioiden kehityksen. Koneasetuksen tavoitteena on mukauttaa koneita koskeva sääntely unionin uuteen lainsäädäntökehykseen (New Legislative Framework, NLF), mikä edistää EU-tuotelainsäädännön yhdenmukaistamista. Koneasetuksessa säädetään koneiden, vastaavien tuotteiden ja osittain valmiiden koneiden suunnittelua ja rakentamista koskevista terveys- ja turvallisuusvaatimuksista, jotta ne voidaan saattaa markkinoille ja ottaa käyttöön EU:ssa. EU-asetuksena koneasetus on luonteeltaan lähtökohtaisesti suoraan jäsenmaissa sovellettavaa sääntelyä, mutta sen täytäntöönpano edellyttää lisäksi kansalliseen lainsäädäntöön tehtäviä muutoksia liittyen erityisesti seuraamuksiin, kielivaatimuksiin ja valvontaviranomaiseen. Koneasetuksen myötä EU-lainsäädännössä on siirrytty asetustasoiseen sääntelyyn kaikkien olennaisessa määrin työssä käytettävien teknisten laitteiden (koneet, henkilönsuojaimet ja köysiratalaitteistot) osalta. Myös tämän vuoksi työkäyttöisiä teknisiä laitteita koskevaa kansallista lainsäädäntökokonaisuutta on tarpeen tarkastella ja selkeyttää ottaen huomioon erityisesti jako EU-asetuksella säänneltyihin (harmonisoituihin) laitteisiin ja toisaalta niihin laitteisiin, joita koskee pelkästään kansallinen (harmonisoimaton) sääntely.

Koneasetuksen säännökset, jotka edellyttävät kansallista lainsäädäntöä, on tarkoitus laittaa täytäntöön pääasiassa uudistamalla eräiden teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta annettu laki (1016/2004, jäljempänä laitelaki), mikä tässä yhteydessä tarkoittaisi uuden lain antamista ja voimassa olevan laitelain kumoamista. Samalla olisi tarkoitus selkeyttää sääntelyä. Lisäksi tarkoituksena on tarkastella olennaisessa määrin työssä käytettäväksi tarkoitettujen teknisten laitteiden markkinavalvonnan sääntelyn ja valvonnan kokonaisuutta myös laajemmin sen osalta, voidaanko siirtyä eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain (1137/2016) soveltamisen piiriin sekä mahdollisuutta keskittää kyseisten tuotteiden markkinavalvonta Lupa- ja valvontaviraston työsuojeluosastolle, uudelle valtakunnalliselle työsuojeluviranomaiselle.

Koneasetuksesta johtuvia kansallisia täytäntöönpanotoimia, mahdollisia sääntelyratkaisuja ja valvonnan järjestämistä on alustavasti esitelty työturvallisuussäännöksiä

valmistelevassa neuvottelukunnassa kesäkuussa 2024. Valmistelua tehdään pääsääntöisesti virkatyönä, mutta hanke edellyttää yhteistyötä työ- ja elinkeinoministeriön sekä työmarkkinaosapuolten kanssa.

Kansallisten muutosten on tarkoitus tulla voimaan viimeistään 20.1.2027, jolloin EU:n koneasetusta on alettava soveltaa.

Lisätietoja: Anni Pietarinen ja Katja Danner
Sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi
Puhelin: 02951 63191 (Pietarinen) ja 02951 63392 (Danner)